

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 18090-04-20

1 04 מאי 2022

2

לפני:

סגנית הנשיאה, השופטת רות צדיק
נציג ציבור (עובדים) מר אבשלום איזנר
נציג ציבור (מעסיקים) גב' שלומית לוי

התובעת

אל.בי.אם. יהלומים בע"מ
ע"י ב"כ: עו"ד יגאל אלקובי ואח'

הנתבע

המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ: עו"ד דנה כהן קוסקאס ואח'

3

4

פסק דין

5

6 1. לפנינו תביעתה של אל.בי.אם. יהלומים בע"מ (להלן - **התובעת**) כנגד החלטת המוסד לביטוח
7 לאומי (להלן - **הנתבע**), במסגרתה נקבע כי אין להשיב לתובעת תשלומים בגין דמי ביטוח
8 ודמי בריאות (להלן - **דמי ביטוח**), אשר שילמה ביתר בשנים 2003-2011 (להלן - **השנים**
9 **שבמחלוקת**), וזאת בשל התיישנות.

10

11

רקע עובדתי

12 2. התובעת היא חברה פרטית העוסקת בסחר יהלומים. מר אדי יגודייב (להלן - **מר יגודייב**)
13 שימש כדירקטור וכבעל שליטה בתובעת, וכן הועסק בשורותיה כעובד שכיר בנוסף לעובדים
14 נוספים. בין השנים 2003-2018 התובעת שילמה דמי ביטוח בגין עובדיה, לרבות בגין מר
15 יגודייב.

16

17 3. התובעת העבירה לנתבע מידי חודש את הניכויים שניכתה משכרו של מר יגודייב עבור דמי
18 ביטוח בתוספת הפרשות מעסיק, אלו חושבו באחוזים בהתאם לסעיף 342(ג)(1) לחוק הביטוח
19 הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה-1995 (להלן - **חוק הביטוח הלאומי**). מר יגודייב אינו תושב
20 ישראל מיום 21.08.1989, אך התובעת דיווחה ושילמה בגין מר יגודייב את דמי הביטוח
21 כשכיר תושב ישראל.

22

23 4. בשנת 2019 פנתה התובעת לנתבע בבקשה להשבת דמי הביטוח ששילמה ביתר בין השנים
24 2002 עד 2018. הבקשה נבחנה על ידי הנתבע, ובנובמבר 2019 הנתבע השיב לתובעת סך כולל

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 20-04-18090

1 של 487,213 ₪ בגין השנים 2012-2018 בלבד (בגין חלק עובד ומעסיק). התשלומים ששילמה
2 התובעת לנתבע ביתר בגין השנים שבמחלוקת, עומדים לטענתה על סך כולל של 425,405 ₪
3 לא הושבו, שכן הנתבע טוען להתיישנות.

תמצית טענות התובעת

- 4
- 5 .5. התובעת המציאה לידי הנתבע את כל הנתונים הנדרשים בהתאם לסעיף 362 לחוק הביטוח
6 הלאומי על כן, על הנתבע להשיב לתובעת את כל התשלומים ששילמה ביתר בשנים
7 שבמחלוקת.
- 8
- 9 .6. סעיף 362(ד) לחוק הביטוח הלאומי מטיל חובה אקטיבית על הנתבע להודיע למי ששילם
10 תשלום ביתר על זכאותו להחזר. כמו כן, גם מהפסיקה ניתן ללמוד על מחויבותו של הנתבע
11 ליזום בדיקות נתונים ולהשיב תשלומי יתר. כפי שהנתבע מבצע בדיקות יזומות לטובת איתור
12 מעסיקים או מבוטחים שלא שילמו דמי ביטוח, כך עליו לבצע בדיקות יזומות על מנת להשיב
13 כספים ששולמו לו ביתר ושלא כדין. בענייני התובעת פנתה ביוזמתה לנתבע לכן יש להשיב
14 לה את מלוא התשלומים ששילמה ביתר.
- 15
- 16 .7. כרשות שלטונית ציבורית, חלה על הנתבע חובת הנאמנות וההגינות הדיונית המוגברת. הנתבע
17 הפר את חובתו זו מכיוון שבניגוד לתובעת, שגילתה את המידע בדבר תושבות מר יגודייב
18 בבדיקה אקראית במשרד רו"ח לאחר סגירת תיק הניכויים בשנת 2019, לנתבע היה מידע
19 בדבר מעמדו של מר יגודייב כבר בשנת 1989. הנתבע יכול היה ליידע את התובעת על כך שהיא
20 משלמת דמי ביטוח ביתר ובכך למנוע את התמשכות התשלום במשך השנים.
- 21
- 22 .8. יש להשעות את מרוץ ההתיישנות מכוח סעיף 7 לחוק ההתיישנות, תשי"ח-1958 (להלן – **חוק**
23 **ההתיישנות**), בשל התנהגותו הפסולה של הנתבע, שהיה מודע למעמדו של מר יגודייב משנת
24 1989 מבלי ליידע את התובעת בעניין תשלומי היתר ששילמה. בהתאם לכך, תחילת מרוץ
25 ההתיישנות הינו בשנת 2019 בלבד, כאשר נודע לתובעת בגין תשלומיה ביתר.
- 26
- 27 .9. עוד טוענת התובעת להתיישנות שלא מדעת מכוח סעיף 8 לחוק ההתיישנות, שכן העובדה כי
28 מר יגודייב אינו תושב ישראל לא הייתה ידועה לה או למשרד רו"ח, אלא התגלתה בשנת 2019
29 בבדיקה אקראית שבוצעה במשרד רו"ח לאחר שהתובעת הפסיקה להעסיק עובדים ופעלה
30 לסגירת תיק הניכויים. התובעת הסתמכה על כך שמר יגודייב מחזיק בתעודת זהות ישראלית
31 ועל כן דיווחה ושילמה דמי ביטוח כשכיר תושב ישראל.
- 32
- 33 .10. משהנתבע שילם בעבור השנים 2012-2018, יש בכך משום הודאה בדבר זכאותה של התובעת
34 להשבת דמי הביטוח ששולמו ביתר גם לגבי השנים שבמחלוקת. על פי סעיף 9 לחוק
35 ההתיישנות, הנתבע הודה בקיום זכותה של התובעת להשבת תשלומי היתר לפיכך, תקופת
36 ההתיישנות תחילתה ביום הודאת הנתבע.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 20-04-18090

1
2 11. יש להורות על בטלות החלטת הנתבע, שכן במכתבו מיום 28.11.2019, לא נימק פקיד הנתבע
3 את הסיבה לאי השבת הכספים בין השנים 2003-2011, אלא כתב את המילה "התיישנות"
4 לפיכך, נראה כי הנתבע לא הפעיל שיקול דעת מנהלי סביר. כמו כן, הנתבע מתעשר שלא כדין
5 מכספים אשר הועברו אליו בשגגה.

6
7 12. התובעת תומכת טיעוניה בפסיקת בית הדין האזורי בעניין ב"ל (אזורי ת"א) 8509-11-12
8 אלכסנדר הרפז-אוונס - המוסד לביטוח לאומי (נבו 12.04.2015) (להלן - עניין הרפז).
9 לטענתה בעניין הרפז מתקיימות נסיבות דומות למקרה דנן: דמי ביטוח ודמי בריאות ששולמו
10 ביתר בשל אי-היותו של התובע תושב ישראל. בסופו של ההליך בשנת 2013, הנתבע החליט
11 להשיב את הכספים ששולמו ביתר, מאז שנת 1990. לשיטתה של התובעת, הדבר מהווה
12 הפליה לרעה.

13
14 13. העלאת טענת התיישנות מצד הנתבע אינה עולה בקנה אחד עם חובת ההגינות, הסבירות
15 ותום הלב, שעה שהנתבע הוא זה שקבע את מעמדו של מר יגודייב, קיבל את הפירוט החודשי
16 לאורך השנים בגין משכורתו, ידע או יכול היה לדעת שמעסיקתו משלמת תשלומים ביתר
17 והעדיף לטמון ראשו בחול.

תמצית טענות הנתבע

18
19 14. מר יגודייב הוא בעל המניות והשליטה בתובעת. מר יגודייב אינו תושב הארץ החל מיום
20 21.8.89 וכבר בתאריך 20.3.97 נקבע מעמדו כמי שאינו תושב ישראל, שנים רבות לפני תחילת
21 העסקתו על ידי התובעת. דמי ביטוח ששולמו בגין מר יגודייב במהלך תקופת העסקתו,
22 הועברו בהתאם לדיווחים של התובעת ולתלושי השכר שהופקו על ידה. לא ניתן להסיר את
23 האחריות המשפטית מהתובעת, שבמחדלה לא הגישה בקשה להחזר דמי ביטוח כנדרש
24 במועד.

25
26 15. הנתבע הוכיח כי מר יגודייב קיבל מכתב מיום 25.03.1997 בדבר אי-היותו תושב ישראל.
27 מכתב זה נשלח לכתובת העסק של מר יגודייב, שכן נרשם כעצמאי בעקבות קבלת שומה ממס
28 הכנסה לשנת 1989.

29
30 16. ביחס לתקופה החל ממועד תחילת עבודתו של מר יגודייב ועד לשנת 2012 חלה התיישנות
31 מכוח סעיף 5 לחוק התיישנות על כן, התובעת אינה זכאית להחזר.

32
33 17. התובעת אינה רשאית לדרוש השבת דמי הביטוח שנוכו בחלק העובד – חלקו של מר יגודייב,
34 כיוון שהגישה את התביעה בכובעה כמעסיק.

35
36

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 20-04-18090

דיון והכרעה

18. השאלה המשפטית הדרושה להכרעתנו היא האם זכאית התובעת להחזר דמי הביטוח ששילמה ביתר בשנים שבמחלוקת.

19. נקדים ונאמר, שלאחר עיון בחומרים המצויים בתיק ובחינת טענות הצדדים, באנו לכלל מסקנה כי דין התביעה להידחות, כפי שיפורט בהרחבה להלן.

התשתית הנורמטיבית

20. סוגיית החזרת דמי ביטוח ששולמו ביתר לנתבע מוסדרת בסעיף 362 לחוק הביטוח הלאומי וכן מכוח הוראת סעיף 15(ב) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי אשר חלה גם על תשלום דמי ביטוח בריאות ממלכתי.

21. סעיף 362 לחוק הביטוח הלאומי קובע כדלהלן:

”(א) שולמו למוסד דמי ביטוח לפי חוק זה או כספים לפי חוק אחר ביתר (להלן - תשלום יתר), יחולו הוראות אלה:

(1) תשלום היתר יוחזר בתוך 12 חודשים מיום שהומצאו למוסד כל הנתונים הנדרשים לצורך ביצוע ההחזר, בצירוף תוספת לפי שיעור עליית המדד שפורסם לאחרונה לפני היום שבו הוחזר תשלום היתר לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני היום שבו שולם תשלום היתר;

(2) לא הוחזר תשלום היתר לאחר שחלפו 12 חודשים מהיום שבו הומצאו למוסד כל הנתונים כאמור בפסקה (1), יוחזר תשלום היתר בצירוף תוספת הצמדה כאמור בפסקה (1), ובעד החודש ה-13 ואילך – גם בתוספת ריבית בשיעור של 1% לשנה;

(3) שולמו מקדמות בעד שנת מס פלונית, בסכום העולה על סכום דמי הביטוח המגיע בעד אותה שנה על פי שומה סופית, יוחזר תשלום היתר בניכוי הפרש המגיע למוסד בשל גמלה שחושבה מחדש על בסיס השומה הסופית, בתוספת הפרשי הצמדה; השר יקבע כללים לחישוב תשלום היתר, הפרש הגמלה והפרשי הצמדה, בשים לב לדרך תשלום המקדמות במהלך אותה שנת מס, וכן מועדים והוראות לתשלומם; בכללים כאמור רשאי השר לקבוע גם תנאים שבהם לא יוחזר תשלום היתר.

(ב) המוסד יקזז, מהתשלומים המגיעים לזכאי להחזר לפי סעיף זה, כל סכום שהזכאי חייב למוסד על פי כל דין.

(ג) לענין סעיף זה יראו כיום החזרת תשלום היתר לזכאי את היום שבו נשלח שיק למען שמסר, זוכה חשבונו בבנק, קוזז חובו למוסד או הועמד סכום כסף לרשותו בדרך אחרת; השר רשאי לקבוע הוראות משלימות לענין זה.

(ד) המוסד יודיע למי ששילם תשלום יתר על זכאותו להחזר על פי סעיף זה; השר רשאי לקבוע הוראות בדבר מתן ההודעה וכן מקרים ונסיבות שבהם התוספת לתשלום יתר מוחזר תחושב בדרך שונה מהדרך שנקבעה בסעיף קטן (א).

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 20-04-18090

1 (ה) תוספת ששולמה לפי סעיף זה לא תיחשב כהכנסה לענין פקודת מס הכנסה ולענין
2 קביעת תשלומי חובה או היטלים אחרים."

3
4 22. אם כן, סעיף 362 לחוק הביטוח הלאומי שותק בדבר התיישנות. יחד עם זאת, בע"א 5008/16
5 המוסד לביטוח לאומי נ' מגן דוד אדום לישראל (נבו 06.12.2018) (להלן – עניין מד"א), נקבע
6 כי על תביעות מכוח סעיף 362 לחוק הביטוח הלאומי יש להחיל את הוראות חוק ההתיישנות:

7
8 "...בתביעות מכוח סעיף 362 לחוק הביטוח הלאומי להחזר דמי ביטוח,
9 התכלית הסוציאלית ביסודו של חוק הביטוח הלאומי אינה קיימת.
10 תכליתו של הסעיף אחת היא – לאפשר למבוטחים לתבוע את המוסד בגין
11 כספים שנגבו מהם ביתר על ידו. מדובר, הלכה למעשה, בתביעה כספית
12 גרידא להשבת כספים ששולמו או נגבו ביתר. על כן, לגבי דידי, יש להחיל
13 על תביעות מכוחו את הוראות חוק ההתיישנות, לרבות תקופת ההתיישנות
14 הקבועה בסעיף 5 לחוק זה. יפים לענייננו דבריו של השופט (כתארו אז) מ'
15 חשין בע"א 3602/97 נציבות מס הכנסה ומס רכוש – משרד האוצר מדינת
16 ישראל נ' שחר, פ"ד נו(2) 297, 328-329 (2001):

17 "הסדר הדוק של יחסי היחיד והרשות הכרח הוא, כאמור, לניהול ענייניה
18 הכספיים של רשות הציבור באורח תקין, ויסוד הזמן היה פִּיכִין וּכְבֹּעַ
19 שעליהם נשען בניין ההסדר כולו. אמר על כך השופט לנדוי בע"א 415/59
20 דוידוב נ' עיריית תל-אביב-יפו, [פורסם בנבו] בעמ' 655, ואלה היו דבריו:
21 '...לגורם הזמן שעבר בין התשלום ובין דרישת ההשבה נודעת, לדעתי,
22 חשיבות רבה, כי במרוצת הזמן עשויה להיווצר מעין מניעות נגד האזרח.
23 עניינה הכספיים של רשות ציבורית מתנהלים בדרך כלל במסגרת קבועה
24 של תקציבים ומאזנים, והיא רשאית להניח שהאזרח לא יבוא נגדה אחרי
25 עבור זמן ניכר בדרישה להשבת הכסף, שנכנס לקופתה והוצא בינתיים
26 לשם סיפוק צרכי הציבור"'.

27
28 23. באותו המקרה נקבע כי מכיוון שהנתבע ביקש לאורך השנים מהמעסיקים לא לפנות אליו
29 בבקשות פרטניות להחזר דמי ביטוח, אלא להמתין לפיתוח מערכת אוטומטית, טענת
30 ההתיישנות שהועלתה על ידי הנתבע לא עולה בקנה אחד עם חובת ההגיונות הדיוניות
31 המוגברת החלה על רשות מרשויות המדינה. על כן, בעניין מד"א נקבע כי הנתבע מנוע מלטעון
32 להתיישנות.

מן הכלל אל הפרט

33
34 24. בענייננו, אין חולק כי בהתאם לעניין מד"א אכן חלה התיישנות על תביעת השנים שבמחלוקת
35 (ר' פרוטוקול מיום 6.4.21, עמ' 1, ש' 23). עם זאת, התובעת טוענת לחרیגים מכוח חוק
36 ההתיישנות, כמו גם לכך שהנתבע מנוע מלטעון להתיישנות מכוח התנהלותו הפסולה.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 18090-04-20

- 1
2 25. לאחר בחינת חומר הראיות וטענות הצדדים לא מצאנו כי יש בהתנהלות הנתבע כדי להוות
3 פסול או כדי לחסום את הנתבע מלטעון להתיישנות. ונפרט.
4
5 26. הנתבע טוען כי פנה למר יגודייב באמצעות מכתב ביום 25.03.1997, בו נכתב כי מר יגודייב
6 אינו תושב בישראל. מכתב זה נשלח לכתובת עסקו של מר יגודייב, שכן התובע נרשם כעצמאי
7 בשנים 1981-1993 ומכתבים הממוענים לעצמאיים נשלחים על ידי הנתבע למקום העסק.
8 התובעת טוענת כי מכתב זה לא התקבל בידי מר יגודייב, שכן שהה בחו"ל באותה התקופה
9 וכן משהמכתב נשלח לעסק בו הפסיק לעבוד מר יגודייב בשנת 1989. לדידנו, משנשללה
10 תושבתו של מר יגודייב מפאת שהייתו הממושכת בחו"ל, ומשטענתו בדבר הפסקת עבודתו
11 בבית העסק בשנת 1989 לא הופרכה, לא ניתן לומר כי המכתב נשלח למען תקין.
12
13 27. יחד עם זאת, גם אם נניח כי מכתב זה לא הגיע ליעדו, לדידנו מתקיימות מספר אינדיקציות
14 נוספות לכך שננקטו פעולות אל מול התובעת על ידי הנתבע וכי התובעת ידעה או הייתה
15 צריכה לדעת כי עליה לברר את מעמדו של מר יגודייב. כך, ניתן ללמוד מן התמלול של קבלת
16 קהל בה נכח בה מר יגודייב מתאריך 6.6.06. התיעוד עוסק במסמכים שהתבקש מר יגודייב
17 להמציא על מנת לבחון את תושבותו, שכן שהה תקופות ארוכות יותר בישראל בין השנים
18 2006-2007. לשיטת התובעת מסמכים אלו שצירף הנתבע הינם לאקוויים, שכן חסרים
19 עמודים, כמו כן, הם הוגשו ללא תעודת עובד ציבור. התובעת לא הכחישה שמר יגודייב נכח
20 בקבלת קהל בנתבע באותו היום וכן לא סתרה את טענת הנתבע שלפיה מר יגודייב התבקש
21 להסדיר תושבתו לאור שהייה ארוכה יותר בארץ וכי לא עשה כן. משמע, אנו למדים, באופן
22 שאינו יכול להשתמע לשני פנים, כי מר יגודייב היה ער למעמדו בנתבע ולכך שאינו מופיע
23 כתושב ישראל בנתבע לכל המאוחר בחודש 6/06.
24
25 28. זאת ועוד. הנתבע צירף תיעוד של שיחת טלפון יזומה של פקיד הנתבע עם רו"ח של התובעת
26 מתאריך 6.3.07, בה הוסבר שהתובע אינו מופיע כתושב במערכת: **"כותרת: בוצעה שיחת**
27 **טלפון יזומה ע"י פקיד סניף. פרוט: שוחחתי עם רו"ח ערן והסברתי לו שאינו מופיע תושב**
28 **במערכת.."**. בהקשר זה, טוענת התובעת כי בהודעת פקס ששלח רו"ח מטעם התובעת
29 בתאריך 13.3.07 נכתב כי מר יגודייב אינו נמצא בישראל ולכן התובעת מבקשת לבטל הגדרתו
30 כתושב. על כן, טוענת התובעת כי הנתבע לא הודיע במפורש בהודעה חוזרת כי מר יגודייב
31 איננו תושב, על בסיסה הייתה התובעת מבקשת החזרי דמי ביטוח. בנוגע לכך, סבורים אנו כי
32 כאשר התובעת לא קיבלה הודעה חוזרת מהביטוח הלאומי היה עליה לפנות בשנית לבירור
33 הנושא ולא להסיר מעליה את האחריות לדבר.
34
35 29. לאור האמור לעיל, נדמה כי התובעת או מי מטעמה היו ערים או היו צריכים להיות ערים לכך
36 שמר יגודייב איננו תושב הארץ. משרד רו"ח אשר טיפל בעניינה של התובעת ואשר ערך את
37 הדיווחים לרשויות אף קיבל הודעה מפורשת מן הנתבע בשיחה טלפונית. בהתחשב בכל אלו

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 20-04-18090

- 1 טענת התובעת כי רק בשנת 2019, לאחר סיום עבודתו של מר יגודייב היה בידי המידע הדרוש
2 אינה יכולה להתקבל. מחובתה של המעסיקה או מר יגודייב או מי מטעמם היה לערוך את
3 הבירורים המתאימים ולדווח נכונה על העסקתו של מר יגודייב.
4
5 30. בנוסף, וכאמור לעיל, התובעת טוענת כי מתקיימים בעניינה החריגים לחוק ההתיישנות.
6 התובעת טוענת כי יש להשעות את מרוץ תקופת ההתיישנות עקב התנהגותו הפסולה של
7 הנתבע, זאת מכוח סעיף 7 לחוק ההתיישנות. משקבענו כי התנהלותו של הנתבע אינה פסולה,
8 טענה זו נדחית מהטעמים שפורטו לעיל.
9
10 31. התובעת מוסיפה וטוענת כי העובדה בדבר מעמדו של מר יגודייב כמי שאינו תושב ישראל לא
11 הייתה ידועה לה, למשרד רו"ח או הנהלת החשבונות מטעמה, על כן מדובר בהתיישנות שלא
12 מדעת וחל הסייג בסעיף 8 לחוק ההתיישנות.
13
14 32. בעב"ל (ארצי) 62405-02-16 יעקב ארנון כהן - המוסד לביטוח לאומי (נבו 06.09.2018) כבוד
15 השופט חני אופק-גנדלר דנה בסעיף 8 לחוק ההתיישנות ופסקה כי:
16
17 **"בהיבט העקרוני, התפישה כי אין למנוע מאדם גישה לזכות מחמת חלוף הזמן שעה שלא**
18 **יכול היה לדעת בשקיפה ראויה זכאותו – מתיישבת עם עקרונות צדק, ועל רקע כך חוקק**
19 **סעיף 8 לחוק ההתיישנות. סעיף 8 לחוק ההתיישנות הוא חלק ממשטר התיישנות המונע**
20 **אפשרות גישה לערכאות שיפוטיות מפאת חלוף הזמן. הסעיף מאפשר לקבוצה מוגבלת של**
21 **תובעים (העומדת בתנאי סעיף 8 לחוק) להגיש תביעות אשר אלמלא הוראתו אפשרות**
22 **הגשתן עלולה היתה להיחסם. לאותו מספר מצומצם של תובעים שנפתח הפתח הצר להגשת**
23 **התובענה מכוח סעיף 8, תקופת הזכאות לסעד אינה מוגבלת והיא חלה למפרע באופן מלא.**
24 **ניתן איפוא לומר כי סעיף 8 מושתת על איזון פנימי המתבטא בפתח צר (מבחינת היקף**
25 **התובעים הבאים בגדרו) ועמוק (מבחינת התוצאה הכלכלית של מי שבא בגדרו), היינו**
26 **העדפת עומק הזכאות למפרע על פני רוחב הגישה למימושה."**
27
28 33. בע"א 2919/07 מדינת ישראל - הוועדה לאנרגיה אטומית נ' עדנה גיא-ליפל, סד(2) 82 (2010)
29 נקבע כי במסגרת סעיף 8 לחוק ההתיישנות יש לבחון את הידיעה בפועל ובכוח של התובע על
30 פי מבחן אובייקטיבי של האדם הסביר והאמצעים הסבירים, תוך התחשבות בנסיבות העניין.
31 מרוץ ההתיישנות מתחיל כאשר עילתו של התובע מתגבשת לכדי עילה קונקרטית, מכוחה
32 יכול לפנות ולהגיש תביעה. לעניין טיב הידיעה הנדרשת על מנת שיחל מרוץ ההתיישנות
33 המבחן הוא "קצה חוט" או סברה – כאשר התובע חשד או היה צריך לחשוד, יראו בכך "קצה
34 חוט" המתחיל את מרוץ ההתיישנות.
35
36 34. בהתחשב בתיעוד שנמסר על ידי הנתבע, לרבות תמלול קבלת הקהל מיום 6.6.06, כאשר
37 התבקש מר יגודייב להמציא מסמכים על מנת להסדיר תושבות, ובכך שבוצעה שיחה טלפונית

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 20-04-18090

- 1 לרואה החשבון של התובעת ביום 6.3.07, ניתן לקבוע כי אלו מהווים כל אחד בנפרד "קצה
2 חוט" המתחיל את מרוץ ההתיישנות, ובוודאי בהצטברם יחד. לדידנו, צבר המידע שנמסר
3 בפועל על ידי הנתבע היה צריך להעלות חשד אצל התובעת שמא מר יגודייב איננו תושב
4 ישראל. משעה שבחרה התובעת להתעלם "מקצוות החוטים" הללו, אין לה להלין אלא על
5 עצמה. נוסף כי אין כל הסבר מטעם התובעת מדוע לא הגיבה לעמדת הנתבע אשר הבהיר כי
6 יש להסדיר את נושא התושבות (הדברים נאמרו הן לרו"ח מטעם התובעת והן למר יגודייב).
7
8 35. עוד טוענת התובעת כי בענייננו חל סעיף 9 לחוק ההתיישנות. משהנתבע בחן את בקשתה של
9 התובעת והשיב לה את תשלומי היתר בשנים שאינן שבמחלוקת, הנתבע הודה בקיום זכות
10 התובעת גם ביחס לשנים שבמחלוקת. בהקשר זה רלוונטי לענייננו האמור בע"א 1017/91 פסח
11 משה ו-51 אח' נ' הכפר הירוק ע"ש לוי אשכול (נבו 01.04.1996), שם נקבע כי:
12
13 "סעיף זה דורש שהודאת הנתבע תכיר "בקיום זכות התובע", כלומר בקיום "הזכות" אותה
14 הוא תובע בבית המשפט. לכל הפחות צריך שהנתבע יודה בקיום כל העובדות הנדרשות כדי
15 לבסס באופן ברור זכות זאת, כך שניתן וצריך יהיה להסיק כי הנתבע מודה, לא רק בעובדות,
16 אלא גם בקיום הזכות."
17
18 36. עיינו במכתבים ששלח הנתבע לתובעת על מנת לתור אחר הודאת הנתבע, לו טוענת התובעת.
19 להלן נסקור את המכתבים שנשלחו מטעם הנתבע:
20
21 א. במכתב מיום 05.11.2019 נכתב על ידי פקיד מטעם הביטוח הלאומי: "בקשת החזר נשלח
22 למשרד ראשי לגב פולינה קרמר על מנת לאשרה את החזר כי סכום גבוהה".
23
24 ב. לאחר מכן ביום 13.11.2019 לאחר שליחת מצב חשבון בו נכתב כי היתרה הינה 487,213
25 ₪ לזכות (הסכומים שאינם שנויים במחלוקת), נכתב: "היי יגאל פקססטי לך מצב
26 חשבון חישובון החזר יבוצע בקרוב חומר החזר נמצאה בבקרה לאחר אישורו."
27
28 ג. לאחר מכן במכתב מיום 28.11.2019 נכתב "התיישנות".
29
30 37. הנה כי כן, בשום שלב לא הודה הנתבע בזכות התובעת להשבת תשלומי היתר בשנים
31 שבמחלוקת, וכן לא התחייב להשיב תשלומים אלו. על כן לא ניתן להסיק כי הנתבע הודה
32 בקיום הזכות. אין בידינו לקבל את טענת התובעת לפיה עצם התשלום בעד השנים 2012 עד
33 2018, יש בו מניה ובניה כדי להוות הודאה בקיום זכות התובעת ביחס לשנים 2003-2011.
34
35 38. אשר לטענת התובעת על פיה הופלתה לרעה על ידי הנתבע בשל הקבוע בעניין הרפז, נבהיר כי
36 אין בידינו לקבלה. הלכה היא כי "הפליה היא בעיקרה הפרה של עיקרון השוויון, באמצעות
37 מתן יחס שווה לשונים או יחס שונה לשווים." [ע"פ 4456/14 אביגדור קלנר נ' מדינת ישראל

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 20-04-18090

- 1 (נבו 29.12.2015). כפי שניתן להיווכח עובדות המקרה שונות בתכלית מזה המונח לפתחנו.
 2 שם נדונה תביעה להחזר דמי ביטוח אשר נוכו מגמלתו של התובע מצה"ל, כאשר בהמשך אף
 3 נוכו דמי ביטוח בריאות. בנוסף, נדונה שאלת הריבית והוצאות המשפט. אין מדובר בעובד
 4 אשר דווח על ידי המעסיק כתושב באופן שגוי, שעה שהלכה למעשה לא היה במעמד זה. אם
 5 כן, עובדות המקרה בעניין הרפו אינן דומות למקרה דכאן. על כן, סבורים כי לא ניתן להשליך
 6 מן המקרה האמור לעניינו אנו, ולא ניתן לומר בהתבסס על הקבוע שם כי התובעת הופלתה
 7 לרעה. משכך, טענה זו דינה להידחות.
- 8
- 9 39. לסיכום, בשים לב לכך שהתביעה הינה תביעה כספית גרידא, ומשלא הוכח כי מתקיים חריג
 10 מבין החריגים לחוק ההתיישנות או כי התובעת הופלתה לרעה או כי הנתבע התנהל באופן
 11 פסול, התוצאה הינה כי תביעת התובעת לקבלת החזר דמי ביטוח שנוכו ביתר לוקה
 12 בהתיישנות מהותית. לדידנו, הנתבע הפעיל שיקול דעת מנהלי סביר בעניינה של התובעת ויש
 13 לאשר את החלטתו.
- 14
- 15 40. לקראת סיום נעיר, כי על אף שאין בידינו להעניק לתובעת את הסעד המבוקש על ידה במסגרת
 16 הכלים העומדים לרשות בית הדין והניתוח המשפטי שנערך על ידינו, אנו קוראים לנתבע
 17 לעשות כל שביכולתו על מנת למנוע הישנות של מצבים כגון דא. ברי, כי כיום קיימים אמצעים
 18 טכנולוגיים למכביר על מנת לאפשר הצלבת נתונים אשר ימנעו הישנות של גביית יתר. עם
 19 זאת, בנסיבות המקרה הנדון, אין בכלים המשפטיים הנתונים בידינו כדי לסייע לתובעת
 20 בקבלת כספים מעבר לסכומים שהוחזרו על ידי הנתבע.

סוף דבר

41. דין התביעה להידחות.

42. לפנים משורת הדין, לא ניתן צו להוצאות.

ניתן היום, ג' אייר תשפ"ב, (04 מאי 2022), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

נציג מעסיקים מר שלומית
לוי

רוית צדיק, שופטת,
סגנית נשיאה

נציג עובדים מר אבשלום אייזנר

27
28
29
30
31

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 18090-04-20

1

